

بسمه تعالی

طرح دوره درس

پژوهش در آموزش

ویژه رشته

دکتری یادگیری الکترونیکی

نام درس: پژوهش در آموزش

تعداد واحد نظری: ۱ واحد

تعداد واحد عملی: ۱ واحد

• مشخصات استادان/مدرسان:

نام	نام خانوادگی	نقش	رتبه	گروه	دانشگاه	شماره تماس	تلفن همراه/ایمیل
دکتر امین	حبیبی	مدرس	استادیار	آموزش پزشکی	علوم پزشکی شهید بهشتی	۰۹۳۶۶۴۲۶۳۳۴	amin28@gmail.com
دکتر مهدی	آقاباقری	مدرس	مربی				

۱. اهداف درس

در پایان این دوره از فراگیر انتظار می رود:

حیطه شناختی (Cognitive Domain) :

اصول روش علمی و تفاوت‌های آن با روش‌های غیرعلمی را تعریف کند.

فرایند حل مسئله در چارچوب روش علمی (از طرح سؤال تا نتیجه گیری) را به ترتیب شرح دهد.

ماهیت تحقیقات کمی و کاربردهای آن در آموزش را توضیح دهد.

تفاوت‌های پژوهش کمی و کیفی را با ذکر مثال بیان نماید.

اجزای اصلی یک مسئله پژوهشی (بیان مسئله، اهداف، سؤالات، فرضیات) را فهرست کند.

معیارهای استاندارد برای نگارش فرضیات آماری را تشریح نماید.

روش‌های جستجوی مقالات در پایگاه‌های علمی را توضیح دهد.

تفاوت بین انواع مرورهای علمی را بیان کند.

انواع روش‌های توصیفی (پیمایشی، همبستگی، علی-مقایسه‌ای) را طبقه‌بندی و کاربرد هر یک را ذکر نماید.

تعریف روش‌های تجربی (آزمایشی، نیمه آزمایشی) و کارآزمایی بالینی را بیان کند.

شرایط لازم برای اجرای کارآزمایی بالینی در آموزش را فهرست نماید.

انواع روش‌های نمونه‌گیری احتمالی و غیراحتمالی را نام برده و مزایای هر روش را توضیح دهد.

فرمول‌های رایج محاسبه حجم نمونه (مانند کوکران) را تشریح کند.

انواع ابزارهای پژوهش در آموزش (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده) را طبقه‌بندی و کاربردهای آنها را مقایسه نماید.

مقیاس‌های اسمی، ترتیبی، فاصله‌ای و نسبی را تعریف و مثالهایی از هر یک در پژوهش‌های آموزشی بیاورد.

انواع روایی (محتوا، سازه، ملاکی) و پایایی (همسانی درونی، آزمون-بازآزمون) را تعریف کند.

روش‌های افزایش روایی و پایایی در ابزارهای پژوهشی را فهرست نماید.

عوامل تهدیدکننده اعتبار درونی و بیرونی پژوهش را نام برده و راه‌های کاهش آنها را توضیح دهد.

حیطه مهارتی (Psychomotor Domain)

با استفاده از پایگاه های علمی مقالات مرتبط با آموزش الکترونیکی در پزشکی را جستجو، و نتایج را در قالب یک جدول طبقه بندی شده ارائه دهد.

یک پرسشنامه آموزشی با مقیاسهای ترکیبی (لیکرت + باز) طراحی و روایی محتوای آن را با نظر خبرگان ارزیابی نماید یک پروپوزال پژوهشی کامل مطابق استانداردها تدوین کند.

حیطه نگرشی (Affective Domain)

در تمام مراحل تحقیق (از طراحی تا انتشار)، اصول اخلاقی شامل ارجاعدهی صحیح، اجتناب از سرقت علمی، و حفظ محرمانگی داده ها را رعایت کند.

در یک فعالیت گروهی، همکاری مسئولانه داشته و بازخوردهای سازنده به همتایان ارائه دهد.

معرفی درس:

در دنیای امروز که آموزش دیجیتال به سرعت در حال تحول است، پژوهش های علمی به عنوان پایه اصلی بهبود کیفیت، اثربخشی و عدالت در سیستمهای یادگیری الکترونیکی شناخته می شوند. این درس با هدف تقویت تواناییهای پژوهشی در حوزه آموزش مجازی طراحی شده است و می کوشد با ترکیب مبانی نظری روش تحقیق و کاربردهای عملی در محیط های دیجیتال، فراگیران را به مهارت هایی مجهز کند که بتوانند مسائل واقعی این حوزه (مانند کاهش تعامل، نابرابری دسترسی، یا ارزیابی فناوریهای نوین) را به شیوه ای نظام مند تحلیل و حل کنند. محتوای این درس از طراحی مسئله پژوهشی تا تدوین گزارش نهایی را پوشش می دهد و بر نقش کلیدی اخلاق پژوهشی، استفاده از ابزارهای نوین تحلیل داده، و تبدیل یافته ها به راهکارهای عملی تأکید ویژه ای دارد.

منابع درسی

□ کتاب و مقاله

صفحات و فصل‌ها	مشخصات کتاب و مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ
	روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی، مردیت گال، والتر بورگ، جوئیس گال، ترجمه دکتر احمدرض نصر و همکاران، تهران نشر سمت،
	Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches, John W. Creswell. 4th ed
	The SAGE Handbook of E-learning Research, Richard Andrews

جدول زمان بندی

جلسه	محتوای اصلی	عنوان جلسه
۱	مبانی روش تحقیق و روش علمی	تعریف پژوهش علمی و تفاوت با روشهای غیرعلمی- مراحل روش علمی (طرح مسئله تا نتیجه گیری)
۲	طراحی مسئله و فرضیه سازی	بیان مسئله، تعیین اهداف، سؤالات پژوهشی، و فرضیات - معیارهای فرضیه های قابل آزمون
۳	پیشینه پژوهش	روشهای جستجوی پیشینه
۴	مطالعات مروری	انواع روشهای مرور متون (مرور سیستماتیک، متا آنالیز، اسکوپینگ..)
۵	روشهای نمونه گیری	نمونه گیری احتمالی و غیراحتمالی - محاسبه حجم نمونه
۶	ابزارهای گردآوری داده	پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده، داده های کلان (Big Data) - مزایا و چالشهای هر ابزار
۷	روایی و پایایی	انواع روایی (محتوا، سازه) و پایایی (همسانی درونی، آزمون-بازآزمون) - روشهای ارتقاء
۸	روشهای کمی (توصیفی)	پیمایشی، همبستگی، علی-مقایسه ای - طراحی و اجرا در محیط های دیجیتال
۹	روشهای کمی (تجربی)	آزمایشی، نیمه آزمایشی، کارآزمایی بالینی - کنترل متغیرهای مخدوشگر
۱۰	روشهای کیفی	مردم نگاری، نظریه زمینه ای، پدیدارشناسی - جمع آوری و تحلیل داده های کیفی
۱۱	اعتبار درونی و بیرونی	عوامل تهدیدکننده اعتبار و راهکارهای کاهش - تعمیم پذیری نتایج
۱۲	اخلاق پژوهش	ارجاع دهی، اجتناب از سرقت علمی، محرمانگی داده ها - چالش های اخلاقی در پژوهش های مجازی
۱۳	نگارش گزارش پژوهشی	ساختار استاندارد مقاله، پایان نامه، پروپوزال - ارائه جداول و نمودارها
۱۴	جلسه جمع بندی و ارائه پروپوزال دانشجویان	

شیوه ارزیابی

ملاک‌ها و بارم‌بندی دقیق ارزیابی نهایی دانشجو عبارتند از:

- ۲۰٪ مشارکت در فعالیت‌های کلاسی
- ۳۰٪ پروژه نهایی (تدوین پروپوزال کامل)
- ۴۰٪ آزمون کتبی (مباحث شناختی)
- ۱۰٪ ارائه شفاهی پروپوزال و دفاع از آن